

Vedlegg:

Sammenfatning av høringsuttalelser NVE mottok til høring av detaljplan og konsesjonspliktige endringer for ny 66 kV (132 kV) kraftledning Storbjørnlistølen - Tysse

Fagnes kommentarer er oppsummert i kursiv, og flettet inn i hver uttalelse.

Kvinnherad kommune skriver i brev datert 02.12.2025 at det må foreligge oppdatert kartlegging av naturtyper, rødlistede arter og økologiske funksjonsområder. Kommunen er bekymret for mangelfull oppfølging av entreprenører.

Fagne mener kunnskapsgrunnlaget nå er tilstrekkelig, og at de vil ha en organisering under anleggsarbeidet som sikrer at detaljplanen blir fulgt opp av entreprenører.

Videre skriver kommunen at tiltaket bør tilpasses terreng og infrastruktur. Grønne korridorer og kantsoner langs vassdrag må bevares. Kommunen mener det er stort press på området med både utbygging og mange kraftledninger. De mener derfor linjene blir skjult/kamuflert mest mulig og samles der flere går til samme sted.

Fagne svarer at anleggene vil bli bygget i henhold til gitte tillatelser.

Kommunen peker på at traseen er preget av kalkrik grunn, og derfor har et rikt artsmangfold med rødlistede arter. De skriver at de har fått opplyst at det finnes flere rødlistede arter enn reinrose, som er nevnt i naturmangfoldrapporten.

Konsesjonær peker på at kunnskapsgrunnlaget er økt, og mener det nå er tilstrekkelig for at NVE skal kunne fatte vedtak. De skriver også at viktige naturlokasjoner i størst mulig grad vil bli unngått der det er rasjonelt og teknisk mulig,

I samme uttalelse nevnes et rikt fugleliv i den nederste delen av traseen. Kommunen ber om at det monteres fugleavvisere for å redusere kollisjonsrisiko, eller annet egnet avbøtende tiltak som foreslås av Multiconsult.

Fagne beskriver at det skal monteres fugleavvisere på en rekke spenn, i tråd med Multiconsults anbefalinger.

Ved overvannshåndtering og erosjonssikring mener kommunen at naturbaserte løsninger bør prioriteres.

Kommentaren til Fagne viser til at både håndtering av erosjonsskader og istandsetting er beskrevet i detaljplanen.

Kommunen peker på at området er mye brukt til turer. Dialog med lokale lag er viktig. Mastene bør kamufleres best mulig.

Om kamuflering av mastene skriver Fagne at de skal bygges med brun-fargede stolper og kompositisolatorer, for å dempe det visuelle uttrykket.

Avslutningsvis ber kommunen NVE stille krav som ivaretar naturmangfold og friluftsliv, og at tiltakene følges opp i anleggsperioden

Fagne mener at kunnskapsgrunnlaget nå er tilstrekkelig for at detaljplanen kan godkjennes, og renger med at vedtaket medfører vilkår som Fagne må rette seg etter.

Statsforvalteren i Vestland innleder sitt høringsbrev av 10.12.2025 med de legger til grunn at naturmiljøet vil ivaretas så godt som mulig og i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12. De anbefaler at det settes vilkår om mulige avbøtende tiltak som er foreslått i naturmangfoldrapporten. Statsforvalteren konstaterer at uttalelser de tidligere har gitt til arbeidet med detaljplanen er omtalt eller vurdert i planen.

Fagne skriver at de nå mener at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig, og at de vil sikre at naturmiljøet ivaretas i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven.

Videre peker Statsforvalteren på at det er planlagt fugleundersøkelser i forkant av anleggsarbeidet, på grunn av registreringer av rødlistede fuglearter i området. De ber om å motta rapporten til gjennomlesning, for å vurdere behovet for avbøtende tiltak i anleggsperioden.

Om forholdet til fugl skriver Fagne at detaljplanen beskriver avbøtende tiltak for fugl. Videre skriver de at det skal gjennomføres fugleundersøkelser, og at de vil gjøre rapporten fra undersøkelsene tilgjengelig for Statsforvalteren.

Statsforvalteren minner om å unngå inngrep i myr, og at hogst i naturskog må begrenses. Flere gamle og verdifulle trær er omtalt i naturmangfoldrapporten, og må hensyntas. Til slutt legger Statsforvalteren til grunn at tekniske installasjoner plasseres slik at de er beskyttet mot skred og flom, for å unngå skader på personer og materielle verdier.

Fagne mener detaljplanen ivaretar forholdet til terrenginngrep og istandsetting, og at nettanleggene plasseres slik at de i størst mulig grad skal unngå å bli utsatt for naturkreftene.

Vestland fylkeskommune ga sin høringsuttalelse 08.12.2025. Der peker de på at det er registrert to automatisk fredede kulturminner i området, gravhaug (ID 117508) ved Tysse, og tuft (ID 117526) på Vetrhus. De skriver at tiltaket ikke forventes å komme i konflikt med disse kulturminnene, men at sikringssoner bør markeres fysisk i terrenget under anleggsperioden, og terrengkjøring må holde god avstand fra fredede lokaliteter.

Fylkeskommunen minner om at tiltakshaver har meldeplikt ved funn av nye kulturminner, og at arbeid skal stanses til funn er vurdert av kulturminnemyndigheten. Dette er særlig relevant der det skal legges jordkabel ved Tysse.

Når det gjelder vannmiljø skriver fylkeskommunen at de ikke har vesentlige merknader til detaljplanen.

Fagne skriver at sikringssoner ved registrerte kulturminner vil bli fysisk markert i terreng, og at meldeplikten vil bli fulgt. Videre mener de at hensynet til vannmiljø og ferskvannsarter er innarbeidet i planleggingen.

Gunnar Helleland har uttalt seg i høringen, og i sin uttalelse av 02.12.2025 skriver han blant annet at den planlagte traséen krysser Vetrusvatna og Brandvikevatn, som er viktige for fiske og friluftsliv. Han mener dette vil ha stor negativ innvirkning på naturopplevelsen.

Fagne viser til at hovedtrasé ble fastsatt i konsesjonsbehandlingen i 2023, og at det derfor ligger utenfor rammen av denne høringen. De påpeker at de konsesjonspliktige endringene som behandles parallelt med detaljplanen ikke påvirker traséen som Helleland omtaler.

Helleland viser til at det allerede er pågående anleggsarbeid i området, og at det allerede er belastet av kraftverksutbygging. Han mener nye inngrep vil forverre situasjonen for natur og lokalmiljø.

Helleland mener det er avgjørende at det er god dialog mellom Fagne og konsesjonær for kraftverket som bygges ved Tysse. Dette kan bidra til at man unngår unødvendige naturbelastninger og sikre bedre planlegging. Planleggingen må ta hensyn til natur, spesielt rundt Brandvikevatn.

Fagne svarer at de vil sikre god koordinering med berørte aktører, og gjennomføre tiltak som begrenser ulemper i anleggsperioden innenfor gjeldende konsesjon og omsøkte endringer.

Sunnhordaland Kraftlag AS (SKL) har i sin uttalelse av 28.11.2025 pekt på at konsesjonsvilkår krever dialog med berørte parter. SKL informerer om at de ikke deltok på møtet i juni 2024, men var med på et møte i august 2025 om riggområder og tidslinjer. Dette møtet må innarbeides i planen.

I sin kommentar skriver Fagne at de beklager at SKL ikke var invitert til grunneiermøtet i 2024. De mener likevel at SKL har vært involvert i hele planprosessen som eier av kraftverket ved Tysse. Samtidig støtter de at møtet kan innarbeides i detaljplanen.

Videre skriver SKL at Brandvikvatnet og Vetrhusvatnet er viktige friluftsområder med stor landskapsverdi. SKL mener planen bør vektlegge disse kvalitetene og beskrive hvordan tiltakene gjennomføres uten å forringe området.

Fagne mener detaljplanen ivaretar istandsetting på en tilstrekkelig måte.

SKL mener Fagnes valg av riggplasser er positivt, men peker på at R4 og R5 allerede er kontraktsfestet til SKLs entreprenør og godkjent av NVE. Bruk av disse må avklares med SKL.

Fagne skriver at deres entreprenør er innforstått med at enkelte riggplasser vil være opptatt under anleggsarbeidet. De opplyser om at dialog mellom Fagnes entreprenør og SKL sin entreprenør vil bli gjennomført underveis i anleggsarbeidet.

SKL informerer også om at Blådalsvegen har vektbegrensninger og er vinterstengt. SKLs entreprenør vil brøyte etter behov, men SKL kan ikke garantere fremkommelighet for Fagne. Avtale om tilkomst må inngås i god tid. Veien til Vetrhus kan stenges midlertidig av hensyn til sikkerhet og drift.

Fagne kommenterer at de er kjent med restriksjonene.

SKL skriver også at de må ha fri tilgang til anleggsveien og helikopterlandingsplasser. Eventuell bruk av disse av Fagne må koordineres.

Birdlife Norge Sunnhordaland lokallag og Naturvernforbundet i Kvinnherad ga sin høringsuttalelse 13. desember. Fristen for høringen var 10. desember, men NVE har likevel valgt å inkludere innspillet i beslutningsgrunnlaget.

Birdlife/Naturvernforbundet mener naturmangfold er mangelfullt kartlagt, fordi det ikke er gjennomført naturtypekartlegging. De mener også at flere mastepunkter ikke er tilstrekkelig undersøkt, og at kalkrike områder krever mer grundig kartlegging, på grunn av større potensiale for rødlistede arter. De krever derfor utfyllende feltarbeid før anleggsstart.

Fagne peker på at det kunnskapsgrunnlaget ble vurdert som tilstrekkelig i konsesjonsbehandlingen i 2023, og at det etterpå er gjennomført omfattende biologiske feltundersøkelser i 2024, Videre har Statsforvalteren i møte avklart at det ikke var behov for naturtypekartlegging.

Videre peker Birdlife/Naturvernforbundet på at området huser flere truede fuglearter, og de mener helikoptertrafikk i hekkeperioden må begrenses, og at det må holdes minimumavstand på en kilometer fra hekkeområder. De mener også at det må monteres fugleavvisere på alle luftspenn i åpne områder.

Fagne skriver at helikoptertrafikk ikke vil foregå i hekkeområdet i 2026, og at det før støyende arbeider i senere år vil gjennomføres nødvendige undersøkelser. Det holdes avstand til kjente hekkeplasser, og fugleavvisere monteres hvor man mener det kan være risiko for fuglekollisjoner.

Birdlife/Naturvernforbundet viser til observasjoner av Reinrose (NT) og sterkt truede treslag som ask og alm må beskyttes med fysiske tiltak og skånsom transport. De peker på at riggplass 8 ligger nær kritisk truede naturtyper (slåttemark og seminaturlig eng), og det må utvises stor varsomhet. I tillegg mener de at barmarkskjøring på myr og fjell må begrenses.

Fagne skriver at kjente forekomster av rødlistede arter og sårbare naturtyper vil bli fysisk markert og skjermet. Transport gjennomføres hovedsakelig vinterstid, og barmarkskjøring på myr skal unngås. Den registrerte asken vil vurderes under skogrydding med mål om å bevare treet. Riggplass 8 er plassert med god avstand til sårbare naturtyper

Birdlife/Naturvernforbundet foreslår også å vurdere alternativ trasé for å redusere naturinngrep, og ber om at naturmangfoldloven følges med miljøforsvarlige metoder.

Fagne peker på at traséen er avgjort i konsesjonsprosessen.